

Landsbygdsdepartementet

Enheten för landsbygdens tillväxt

Kansliråd

Carl-Fredrik Lööf

Telefon 08-405 11 34

Mobil 070 519 02 33

Ändring av landsbygdsprogrammet

Bakgrund

Landsbygdsprogrammet är nu inne på sitt fjärde år. Många erfarenheter har vunnits hittills under programperioden, och dessa redovisas bland annat i den halvtidsutvärdering av landsbygdsprogrammet som överlämnades till Kommissionen under 2010. Även politiken har utvecklats ytterligare sedan programmet introducerades. Mot bakgrund av detta förbereder nu Landsbygdsdepartementet en relativt omfattande ändring av landsbygdsprogrammet. Ändringen ska träda ikraft 2012. Det finns flera skäl till att ändra programmet, bl.a.:

- att säkerställa att tillgängliga medel kommer till nytta genom att kraftsamla på åtgärder som varit framgångsrika och där efterfrågan fortsatt bedöms vara stor,
- att undvika inlåsning av pengar i åtgärder där efterfrågan har varit lägre än förväntat genom att sänka mål eller helt stänga vissa åtgärder,
- att genomföra ytterligare offensiva satsningar inom politiskt prioriterade områden,
- att genomföra vissa förändringar som föreslås i halvtidsutvärderingen, samt
- att skapa en beredskap för eventuella finansiella justeringar inom utgiftsområdet.

I denna PM redovisas ett antal grundläggande förutsättningar för den planerade programändringen liksom den huvudsakliga inriktningen för satsningar och eventuella neddragningar.

Finansiella förutsättningar

Landsbygdsprogrammet har en budget som sträcker sig fram till 31 december 2013. Därtill finns det möjlighet att betala ut medel fram till 31 december 2015, för beslut fattade innan 2013 års utgång. Enligt prognoserna för programmets utgifter kommer vi att ha ett mycket gott utnyttjade av programmets medel och endast begränsade resurser

kommer att finns kvar outnyttjade vid programmets slut. Detta gäller om inga ytterligare programändringar genomförs.

I syfte att förhindra att dessa medel finns kvar outnyttjade vid programperiodens slut, föreslår Landsbyggsdepartementet ett antal nya satsningar i kommande programändring. Dessa nya satsningar finansieras således genom att nyttja de prognostiserade outnyttjade medel samt genom omprioriteringar inom befintliga åtgärder.

Föreslagen inriktning

Nya satsningar föreslås under de två kommande åren inom framför allt miljö-, djurväl-färds- och bredbandsområdet. Följande ökade satsningar föreslås inom programmets fyra axlar:

Axel 1

- Kompetensutveckling – inriktning på bl.a. djurväl-färd (alternativt kan denna satsning komma att genomföras inom axel 2), miljö och skog,
- Investeringsstöd – generell förstärkning samt fokus på djurväl-färd,

Axel 2

- Vattenåtgärder
- Icke produktiva investeringar – plantering av ädellövskog

Axel 3

- Bredband

Axel 4

- Kompetensutveckling Leader/LAG

Beredskap för finansiella justeringar

I det arbete som nu pågår inom departementet finns också en beredskap för eventuellt ändrade finansiella förutsättningar inom departementets sakområden. Departementet analyserar därför var inom programmet eventuella neddragningar kan göras och vilka effekter sådana justeringar skulle få.

Arbetet för att identifiera de delar av programmet där eventuella neddragningar skulle kunna göras, har i huvudsak utgått från måluppfyllelse och efterfrågan. Åtgärder som ännu efter drygt halva programperioden har en låg måluppfyllelse och en svag efterfrågan och som därför kan komma ifråga för att dras ner eller helt stängas är:

Axel 1

- Samarbetsåtgärden
- Infrastrukturåtgärden

Axel 2

- Regionalt prioriterade ersättningar (Utvald miljö)

Inom axel 2 diskuteras också en av insatserna inom miljöersättningarna, den s.k. miljöskyddsåtgärden. Måluppfyllelsen för åtgärden är låg. Flera av de villkor som idag ligger till grund för ersättningen kommer dessutom inom kort att bli lagstiftning. Ersättning kommer därmed inte längre kunna lämnas för dessa villkor. Detta kan komma att innebära att åtgärden i praktiken inte går att genomföra utan måste stängas.

En möjlig konsekvens av att ansluten areal inom vissa vattenrelaterade insatser inte motsvarar programmets uppsatta mål är att den beräknade minskningen av fosfor- och kväveläckaget inte nås under programperioden. Skrivelsen Åtgärder för levande ha (2009/10:13) och Sveriges implementeringsplan för Helcoms aktionsplan ligger dock alltså fast.

Krav på övrig offentlig finansiering inom axel 3

Utöver ovanstående förslag till programändring analyserar Landsbyggsdepartementet även frågeställningen om krav på övrig offentlig medfinansiering inom axel 3. Länsstyrelserna har vid ett antal tillfällen påtalat problem med att hitta övrig offentlig medfinansiering till projektstöd inom axel 3. Landsbyggsdepartementet, tillsammans med Jordbruksverket undersöker frågan och tittar på olika alternativ för att lösa frågan. Eventuella lösningar på problemet kommer att beaktas i kommande programändring.